

ÅRSSKRIFT 2022

Fugleværnsfonden

For fugle, for folk, for fremtiden

HVEM ER VI?

Fugleværnsfonden er en almennyttig, erhvervsdrivende naturfond etableret af Dansk Ornitologisk Forening (DOF) i 1966. Fugleværnsfonden har virket som selvstændig almennyttig fond siden 2006.

VI VÆRNER OM DANMARKS FUGLE OG NATUR

Fugleværnsfondens formål er dels at værne om Danmarks fugle, blandt andet ved at medvirke til at bevare eller skabe vigtige fugleområder, især for truede og sårbare arter, og dels at foranstalte naturformidling fra fondens naturreservater.

FRISTEDER

Fugleværnsfonden ejer og administrerer i dag 23 naturreservater på over 1.000 hektar spredt over hele landet (se kort på bagsiden). På disse fristeder kan fuglene finde skjul, redesteder og føde. Tilsammen rummer naturreservaterne de fleste typer dansk natur med hovedvægt på de særligt truede naturtyper: enge, moser, overdrev, rigkær, strandenge, kystlaguner, kystfugleøer og naturskov. Flere naturreservater har status som fuglelokaliteter af både national og international betydning.

REN OG RIG NATUR

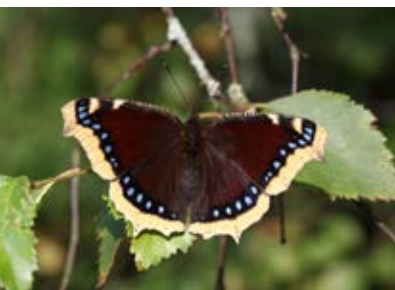
I naturreservaterne gennemføres en aktiv naturgenopretning og -pleje, eksempelvis i form af rydning af uønsket opvækst, vandstandsregulering og etablering af yngleøer. De fleste enge og strandenge afgræsses eller også foretages høslæt. Gødning og sprøjtemidler anvendes ikke. På denne måde sikrer vi optimale levevilkår for de vilde fugle samt andre dyr og planter.

ENGAGEREDE FRIVILLIGE

Der er knyttet lokale arbejdsgrupper til 18 af vores naturreservater. På frivillig basis udfører grupperne en lang række praktiske arbejdsopgaver. Det kan fx være forskellige naturplejeopgaver, vedligeholdelse af fugletårne, optælling af fugle og gennemførelse af ture for gæsterne. Det kræver ingen særlige forudsætninger at være med i en arbejdsgruppe, bortset fra lysten til at yde en engageret indsats for naturen og fuglene i samarbejde med andre. Hvis du har lyst til at være en del af en arbejdsgruppe og gøre en forskel for fuglene i et af vores naturreservater, er du altid velkommen til at henvende dig til Fugleværnsfondens sekretariat.

MÅLRETTET NATURFORVALTNING

I alle naturreservater foretages en løbende overvågning af ynglefuglene og visse steder også af de rastende fugle samt udvalgte plantearter. Undersøgelserne danner grundlag for udarbejdelsen af langsigtede, målrettede plejeplaner for hvert område. Planerne er et vigtigt instrument for Fugleværnsfondens naturforvaltere og for arbejdsgrupperne.

Redaktion, korrektur og forsendelse:

Martin Iversen, ansvarshavende
Thomas Færgeman, direktør
Stine Bærentzen, redaktør
Allan Gudio Nielsen, naturvejleder
Jørn Dyhrberg Larsen, naturvejleder og naturforvalter
Ane Scheel, fundraiser
Marie Lajgaard Ovesen, studentermedhjælper
Emilie Nicoline Schmidt, naturforvalter
Søren Ring, naturforvalter
Anne-Grete Ditlevsen, korrektur

Layout og tryk: STEP PRINT POWER
Årsskriftet udgives af: Fugleværnsfonden
ISSN: 2445-7809

For- og bagsidefoto:

Isfugl og toppet lappedykker af Allan Gudio Nielsen

STØT FUGLEVÆRNSFONDEN

Dit bidrag er afgørende for hvor meget natur, vi skal have.

Du kan støtte via:

BANK: reg.nr. 8401 kontonr. 104 5329 (også muligt via hjemmeside)
MOBILEPAY: bidrag overføres til 90682

Se www.fuglevaernsfonden.dk for flere støttemuligheder

Fugleværnsfonden – med alsidighed og blækspruttefunktion

Det handler om fugle. Det handler om mennesker. I Fugleværnsfonden er alsidighed et must. Når du besøger vores naturreservater, gælder det både fugle, frøer og fisk. Eller flora, farver og frisk luft. Med åbne sanser står oplevelserne i kø, så du altid kan få nye indtryk med hjem.

I Fugleværnsfonden er opgaverne mangfoldige. Naturplejen fokuserer på fuglene, men også mange andre får gavn af den gode forvaltning.

Med over 100 guidede ture årligt og tusindvis af deltagere er formidlingen af fugle og natur en vigtig opgave. Men også de titusinder, der selv besøger vores åbne reservater, får rige oplevelser.

Der skal føres tilsyn, og de mange faciliteter skal vedligeholdes. Godt naboskab skal skabes og fastholdes. Sidst men ikke mindst skal der laves overvågning og optælling af fuglene. Disse opgaver løser vores frivillige sammen med sekretariatet.

Et kig i dette årsskrift viser de mange forskellige aktiviteter, som fonden står for: indvielse af vores nye reservat, Rusland; indvielse af det nye naturrum på Nyord og Ninas Hus på Hyllekrog; medvir-

ken ved kunststillingen FUGL 22 på Johannes Larsen Museet, for blot at nævne et par højdepunkter, der træder frem blandt den basale daglige drift.

Det handler om fugle men også om mennesker: De mange gode venner, der giver en økonomisk håndsrækning til arbejdet. Tusind tak for det. De mange frivillige, der giver en hjælpende hånd på reservaterne. Tusind tak for det. Eller de mange gode partnere – naboer, myndigheder, fonde, firmaer – som vi samarbejder med. Tusind tak for det.

Vi glæder os over den stigende interesse for fuglesagen. Vi glæder os over opbakningen og retter en varm tak for ethvert bidrag – stort eller lille – økonomisk eller på anden vis. Naturen og fuglene kvitterer med store oplevelser.

På gensyn derude i reservaterne.

Martin Iversen
Formand

INDHOLD

- 4/ OVERDREVETS NYE SORT
- 5/ YNGLESUCCES I SAKSFJED
- 8/ DEN SMUKKE ISFUGL
- 10/ BIULVE I RUSLAND
- 12/ NATURFORMIDLING TIL SKOLEKLASSER
- 14/ FÆLLESTRÆF
- 17/ PETER LUND MADSEN
- 20/ UDSIGT TIL GODE FUGLEOplevelser
- 21/ FUGLETÅRN VINDER FLOT PRIS
- 21/ NINAS HUS ER INDVIET
- 22/ FUGLEKUNST
- 22/ NATURRESERVAT INDVIET
- 23/ PODCASTEN FUGL AF GLÆDE
- 23/ NYHEDSBREV
- 24/ NAVNE
- 26/ ØKONOMI

OVERDREVETS NYE SORT

Bestanden af sortstrubet bynkefugl er gået frem i Danmark. Det bliver også bemærket i naturreservater som Saksfjed-Hyllekrog, Tryggelev Nor, Sølsted Mose og Stormengene, hvor den yngler.

Af Jørn Dyhrberg Larsen, foto: Allan Gudio Nielsen

Den sortstrubede bynkefugl er en smuk lille fugl. Hannen er karakteristisk med sin røde underside, hvide halskrave og sit knaldsorte hoved. Hunnen og ungfuglene er mere afdæmpede i farverne. Er du på en af dens foretrukne naturtyper som heder, hedemoser, klitter eller overdrev opdager du den ofte, når den sidder i toppen af en busk eller på et hegn. Her holder den udkig efter insekter, som den fanger, når den tager på korte udflugter fra udsigtsposten. Er du tæt på redestedet, advares du med et hårdt "tak", som minder om lyden fra to sten, som slås mod hinanden.

Sortstrubet bynkefugl er en ret ny ynglefugl i Danmark. I starten af 1940'erne begyndte den at yngle i Sønderjylland og forsvandt igen fra landet i en periode mellem 1960'erne og 1990'erne for derefter atter at indfinde sig som dansk ynglefugl. Denne gang var der tale om en større ekspansion fra Tyskland, og den sortstrubede bynkefugl har bredt sig op igennem landet primært langs den jyske vestkyst. Det skal ses i sammenhæng med artens præferencer for tørre, åbne og relativt næringsfattige områder, som er mere almindelige i Vestdanmark.

På globalt plan er sortstrubet bynkefugl udbredt i Midt- og Sydeuropa, dele af Afrika og store dele af Asien. I resten af Europa går det også fremad for den sortstrubede bynkefugl, som blandt andet også siden år 2000 er begyndt at yngle i Sydsverige. Klimaændringer er sandsynligvis forklaringen på, at arten kan skubbe nordgrænsen af udbredelsesområdet længere mod nord.

I Fugleværnsfondens reservater har man også kunnet registrere en markant stigning i forekomsten af sortstrubet bynkefugl. Den blev registreret første gang i 2001 i fire forskellige reservater – Vaserne, Tryggelev Nor, Søgård Mose og Nyord. Siden da er sortstrubet bynkefugl blevet en fast ynglefugl i flere af fondens reservater, og den kan opleves ynglende i Saksfjed-Hyllekrog, Tryggelev Nor, Sølsted Mose og Stormengene for at nævne nogle stykker. Det bliver spændende at følge artens udvikling i de kommende år – om den sortstrubede bynkefugl har nået kapaciteten i Danmark eller om den vil fortsætte sin fremgang.

YNGLESUCCES I SAKSFJED: SJÆLDNE YNGLEFUGLE FÅR UNGER PÅ VINGERNE

Trængte ynglefugle som klyde, hættemåge og vibe er i år oppe på et flot antal ynglepar i Saksfjed. Parrene i Saksfjed-inddæmningen er især set på de kunstige yngleøer, som Fugleværnsfonden for nylig har etableret.

Af Emilie Nicoline Schmidt og Søren Ring

I fuglenes yngletid kan et naturområde som Saksfjed-Hyllekrog være et slaraffenland for ræve, som hellere end gerne napper en fugleunge eller et æg. Bliver en ræv set af for eksempel en klyde i yngletiden, kan klyden finde på at springe ynglesæsonen over eller søge videre til et andet ynglested. Ja, faktisk kan en ræv komme til at ødelægge ynglesæsonen for mange af de fugle, der bygger rede på jorden i reservatet.

For at hjælpe sjældne eller truede fuglearter har Fugleværnsfonden etableret to yngleøer i Saksfjed-inddæmningen. Her yngler jordrugende eng- og vadefugle uforstyrret af en sulten ræv, som kun sjældent trodser kulden og tager en svømmetur over til øerne.

De to nye yngleøer gør i den grad mange gode ting for de fugle, der ellers yngler på færre lokaliteter i Danmark og med lavere ynglesucces. Fugletællere i Saksfjed har blandt andet optalt hele 15-18 ynglende par klyder, 80-90 par hættemåger og 8-9 par viber i Fugleværnsfondens del af Saksfjed-inddæmningen. Langt de fleste af disse har ynglet på den ene af de to yngleøer.

Klyde med unge i Saksfjed-inddæmningen. Foto: Rasmus Romme

På naturens præmisser

De to ynglør blev etableret i 2015 og delvist genopbygget, udvidet og rævesikret i 2019. Her har Fugleværnsfonden tænkt i gode løsninger, der gør øerne holdbare og velegnede til at bygge rede på. For eksempel kan krumning af øerne give rolige vige med naturlige vadeflader, hvor en række fugle og deres unger kan søge føde.

Man kan skabe optimale forhold med gode ynglør, men det er på naturens præmisser, og fuglene kommer ikke altid med det samme. Fugleværnsfonden har over årene fået etableret en del ynglør, men fugleovervågningsdata viser, at det typisk tager 3-9 år, før visse fuglearter slår sig ned på selv gode ynglør.

Så der skal tålmodighed til. Særligt ternearter og for eksempel klyder, der lægger få æg og lever længe, kan finde på at springe en ynglesæson over, hvis de ikke finder et sted, der er tilstrækkelig egnet som ynglelokalitet. Vi glæder os til at følge antallet af ynglefugle i Saksfjed og se, hvad 2023 bringer.

Ynglør i Saksfjed. Foto: Jacob Irgens-Møller Nielsen

Fuglerigets flyvende politi patruljerer

Når først hættemåger, strandskader eller klyder har indfundet sig, og når der er nok af dem, går den naturlige gang bedre på ynglelokaliteten. Det betyder blandt andet, at fuglene går på vingerne i stort antal for at beskytte deres æg og unger mod rovdyr. Som et flyvende engfuglepoliti patruljerer de over ynglepladserne og jager både ræv og arter som krage, rørhøg, musvåge, fiskehejre og store mågearter på sikker afstand fra æg og unger. Foto: Rasmus Romme

**DER ER I ÅR ET FLOT ANTAL YNGLEPAR I
SAKSFJED-INDDÆMNINGEN:**

15-18 par klyde, 80-90 par hættemåge, 3-8 par splitterne, 19 par fjordterne, 3 par strandskade, 5-6 par stor præstekrave, 4 par rødben og 8-9 par vibe. Dertil blandt andet hele 8 andearter og grågås.

Klyden er en af de fugle, der yngler i Saksfjed-inddæmningen. Foto: Allan Gudio Nielsen

FÅ ET GLIMT AF DEN HURTIGE, SMUKKE ISFUGL

Den farvestrålende isfugl har bredt sig til flere steder i landet, hvor den før var sjælden. Nu kan du også være heldig at opleve den flere steder på Sjælland.

Tekst og foto: Allan Gudio Nielsen

På trods af sit navn har isfuglen det svært med is. Er der is på åer og søer, har fuglen problemer med at gribe fisk i vandoverfladen, og det gør det svært for den at overleve i lange perioder med frost.

Det så vi senest i det tidlige forår i 2021. Efter endnu en forholdsvis mild vinter fik vi en længere periode med kulde i marts og april. Det var en hård tid for de danske isfugle, og mange klarede sig ikke frem til den dag, hvor milde vinde igen ramte landet og smeltede isen.

Isfuglen er på den måde en af de fuglearter, som nyder godt af et klima med milde og grønne vintre. Og selvom den danske bestand dykker i perioder med frost, er den steget støt i de seneste årtier.

I høj fart over flere søer

Den blå juvel har i dag bredt sig til flere landsdele, hvor den tidligere var sjælden.

Det har vi også oplevet i Fugleværnsfondens naturreservater. Ved Ravnstrup Sø og Vaserne har der i de senere år ynglet isfugl, og den er desuden en næsten fast gæst ved Nivå Bugt Strandenge, fordi den jævnligt yngler ganske tæt på reservatet og ofte kan ses fra fugletårnet.

Der er i det hele taget gode muligheder for at opleve isfugl på mange af vores reservater, men du skal dog være vaks, hvis du vil opleve andet end rumpen af fuglen. Ofte ses den som en lille blå pil, der i høj fart og med skingre skrig flyver bort lavt over vandet. Det siges, at det undertiden går så stærkt, at der ligefrem går ild i fuglens hale.

På tysk hedder isfuglen Eisvogel, som er afledt af Eisenvogel, der betyder jernfugl. Navnet hentyder til det metalskinnende skær, som fjerdragten har. Man mener, at isfuglen har fået sit danske navn herfra, og på den måde har isfuglen ikke noget med is at gøre.

Isfuglen er en mester til at fiske. I det ene øjeblik sidder den stille på en gren over vandet, og i det næste styrtdykker den og griber en fisk i vandoverfladen.

IMPONERENDE BIULVE I NORDSJÆLLANDSKE RUSLAND

I sensommeren er det særdeles farligt at være honningbi på de lysåbne områder på lyngheden ved Tegners Museum og langs den sandede sti syd for skoven.

Tekst og foto: Allan Gudio Nielsen

Biulve er solitære hvepse men kan bo i kolonier, hvor hver især passer sig selv og hverken deltager i fælles angreb på fjender eller i fælles yngelpleje.

NATURFORMIDLING

Biulven vogter sin rede. Ubudne gæster kan blandt andet være andre biulve eller biulvguldhvepsen.

En biulv i toppen af et græsstrå på udkig efter honningbier.

Den smukke biulvguldhveps (Hedychrum rutilans) parasiterer på biulvens larver ved at lægge sine æg på de bier, som biulven allerede har gemt til sit afkom. Guldhvepsens larver klækkes først og æder både bier og biulvens larve.

Fra udkigsposter holder biulve skarpt øje med flittige honningbier, der har travlt med at samle nektar og pollen. Når biulven opdager en honningbi, går den direkte til angreb på bierne. Med en serie af stik går der som regel ikke mange sekunder, før honningbieren er sat ud af spillet.

Bien dør ikke af biulvens stik, men lammes og transporteres til biulvens redekammer. Her ender den sine dage som en levende madpakke for biulvens larver.

Levende madpakker til ungerne

I juli og august går biulv-hunnen i gang med at grave en op til en meter lang underjordisk gang med redekammer. I hvert kammer placerer hun fire til seks paralyserede honningbier og et æg. Når ægget har udviklet sig til en larve, går larven i gang med at fortære sine levende, men lamme madpakker.

I alt kan biulv-hunnen hen over sommeren fange op til 100 honningbier. Og kun honningbier. Biulven lader alle andre biarter være, og det på trods af at

de sagtens kan have samme størrelse og udseende som en honningbi.

De voksne biulve lever i modsætning til deres larver af pollen og nektar. De lidt mindre hanner blander sig ikke i jagten på honningbierne eller i udgravning af de lange gange i sandet. Deres vigtigste opgave er at lave sæd og ikke så meget andet.

På solrige, varme og åbne områder som i Fugleværnsfondens naturreservat Rusland med sparsom vegetation og sandet jord kan biulvene bo meget tæt i løse kolonier, selv om arten tilhører de solitære hvepse og ikke lever i sociale samfund, som for eksempel honningbier og gedehamse.

Tidligere var biulven lidt af en sjældenhed i Danmark, men i takt med at vi har fået et mildere klima, er arten stadig mere udbredt og kan nu opleves i hele landet. Udover i Rusland kan man også opleve biulve flere steder ved Saksfjed-Hyllekrog.

BIULVEN

Biulven (*Philanthus triangulum*) hører til gravehvepsene. Den er på størrelse med en almindelig gedehams, som den også ligner med sin gule bagkrop og sorte tværstreber, men kendes blandt andet fra denne på et hvidt flagermuslignende mønster på hovedet mellem øjnene. En anden forskel på biulv og gedehams er vingestillingen. Biulven samler vingerne over bagkroppen, mens gedehamsene har vingerne parallelt ned langs siden.

SKOLEELEVER RYKKEDE UNDERVISNINGEN UD TIL NIVÅ BUGT STRANDENGE

I sommer fik Fugleværnsfonden besøg af elever fra skolerne i Fredensborg Kommune. De fik en dag i felten, hvor de lærte om fugle og natur.

Af Stine Bærentzen

Hvorfor lyder fuglene forskelligt? Hvorfor synger de? Hvorfor ser fuglene ud, som de gør? Det var noget af det, som 5.A og 5.B fra Nivå Skole fik svar på under besøget i naturreservatet Nivå Bugt Strandenge.

Klasserne blev delt op i hold, hvor de gennem leg, nysgerrige spørgsmål og konkurrencer lærte om fugle i området.

Først spillede de et vendespil, hvor de fandt ud af, hvilke fugle der holder til i forskellige typer af natur. De kiggede også i kikkerter for at få øje på reservatets fugle, og lyttede til fuglestemmer ved hjælp af paraboler. Sidst, men ikke mindst, var de med i et løb, hvor de skulle finde flest billeder af fugle.

Elevernes tur til reservatet var en del af undervisningsforløbet 'Fugle og deres levesteder', som Fugleværnsfonden står bag i et samarbejde med naturskolen i Fredensborg Kommune. Op mod 300 elever fra skolernes mellemtrin rykkede en halv dags undervisning ud i felten på forskellige dage i maj og juni for at lære om fugle og natur sammen med Fugleværnsfonden.

Undervisning i naturen

Det er biolog Maria Scotwin, som er projektleder for 'Fugle og deres levesteder'. Hun oplever, at det giver god mening, at undervisningen om fugle finder sted i naturen.

"Når vi står herude og taler om, at en strandskade holder til på lavvandet kyst, bliver vi alle sammen mega begejstrede, når vi samtidig ser en strandskade, der flyver forbi. Så det er sjovt og lærerigt, at det er herude, hvor fuglene rent

Strandskaden er en af de fugle, som eleverne lærte om og kiggede på i Nivå Bugt Strandenge. Foto: Allan Gudio Nielsen

Da 5.-klasserne spillede vendespil, fik de godt gang i snakken og overvejelserne om, hvilke naturtyper de forskellige fugle holder til i. Foto: Stine Bærentzen

faktisk er, at vi lærer om dem. Børnene husker det også meget bedre – og forstår vigtigheden af dyrene – når de også har oplevet dem i virkeligheden,” siger hun.

Ny viden bliver leget ind

For skolelærer Baker Aziz Ali var det også tydeligt, at eleverne tog rigtig godt imod skoleforløbet i reservatet.

”Det er ofte nemmere at huske det, de bliver undervist i, når der er en legende og undersøgende tilgang i undervisningen, og her får eleverne lov til at lave vendespil, kigge i kikkerter og undersøge naturen selv,” siger han.

”De deltager i aktiviteterne, de bliver revet med, og de hjælper hinanden. Det er super fedt at se det sammenhold, der er her i dag,” siger Baker Aziz Ali, som suppleres af lærerkollegaen Bjarne Jappe:

”Forløbet er fantastisk. Jeg har en stor oplevelse af Maria, som har udviklet konceptet og hjulpet børnene i gang med aktiviteterne, og jeg kan se, at børnene finder en stor glæde ved at gå rundt og løse opgaver her i reservatet. Det er dejligt at se, at børnene stille og roligt opbygger en interesse i fællesskab.”

I Fugleværnsfonden overvejer vi nu, hvordan projektet kan udbredes til flere steder i landet.

FRIVILLIGE

*Fællestræffet fandt blandt andet sted i Tryggelev
Nor. Foto: Jacob Irgens-Møller Nielsen*

FÆLLESTRÆF MED FANTASTISKE FRIVILLIGE GAV INSPIRATION OG GODE OPLEVELSER

Fugleværnsfondens frivillige fra hele landet mødtes til et hyggeligt fællestreæf på Sydlangeland. Det blev til en dag med gode fugleoplevelser og inspirerende snakke på tværs af frivillige arbejdsgrupper.

Af Stine Bærentzen

En tidlig efterårsdag i september stod de frivillige fra Gulstav Mose og Tryggelev Nor klar med kaffe for at tage imod de mange frivillige, der var rejst dertil fra hele landet. Til Fugleværnsfondens fællestreæf faldt de i snak med hinanden, kiggede på rovfugletræk og delte erfaringer med frivilligt arbejde.

En af de frivillige, der deltog i Fællestreæffet, var Karin Kepp fra arbejdsgruppen Bøjden Nor. Hun er frivillig, fordi hun holder meget af naturen og gerne vil give noget tilbage til den.

”Jeg er med til fællestreæffet for at hilse på de andre frivillige. Det er spændende at finde ud af, hvad de løser af opgaver i andre reservater og hvordan de organiserer sig, fordi det kan give os gode idéer”, smiler hun.

Rygraden i Fugleværnsfonden

I Gulstav Mose og Tryggelev Nor fik Karin Kepp og de andre frivillige en guidet fugletur af Fugleværnsfondens naturvejledere Allan Gudio Nielsen og Jørn Dyhrberg Larsen. Med på turen var også Søren Bøgelund, som har været med som frivillig på Sydlangeland i mange år.

Fra venstre ses Hother Petersen, Karin Kepp og Karen Koefoed fra arbejdsgruppen Bøjden Nor. Her står de foran det flydende skjul i Tryggelev Nor. Foto: Stine Bærentzen

Rovternen gæstede Tryggelev Nor den dag, hvor fællestreæffet fandt sted. Foto: Allan Gudio Nielsen

FRIVILLIGE

Formand for Fugleværnsfonden Martin Iversen bød velkommen til de frivillige, der deltog i fællestræffet.
Foto: Allan Gudio Nielsen

På fællestræffet fik deltagerne en guidet fugletur i blandt andet Gulstav Mose på Sydlangeland.
Foto: Stine Bærentzen

”Jeg synes, at det er alletiders at være med til fællestræffet. Det er fantastisk både at snakke med nye frivillige og med dem, som har været med i mange år og som jeg kender. Så det burde I også holde en anden gang”, siger han.

Noget af det største, som Søren Bøgelund har været med til som frivillig, er genopretningen af naturen i Gulstav Mose. Da Fugleværnsfonden købte naturreservatet i 1971 var området en drænet eng. I dag er det en labyrint af små vandflader, rørsumpe, sivholme, fugtige blomsterenge og krat med et rigt fugleliv.

Så det er ikke så lidt, at Søren Bøgelund og alle de andre godt 250 frivillige i Fugleværnsfonden bidrager med i naturreservaterne. De tager høslæt, guider fugleture og meget mere. Faktisk er de frivillige ildsjæle selve ryggraden i Fugleværnsfondens arbejde med at genoprette naturen og gøre reservaterne gæstfri for både fuglene og almindelige besøgende.

FRIVILLIGE

PÅ FUGLETUR MED PETER LUND MADSEN

Går du også en gang imellem i naturen og spejder efter duehøg og isfugl? Så fortsæt du roligt med det. Ifølge Peter Lund Madsen er fuglekiggeri en sund syssel at beskæftige sig med.

Af Stine Bærentzen, foto: Allan Gudio Nielsen

De snoede stier gennem Vasernes ellesump fører os hen til skjulet ved Olsens Sø, hvor naturen kan opleves fra første parket.

I den fjerne ende af søen ses noget utydeligt og blå i et træ. Jo, den er god nok. Gennem teleskopet er det klart, at det er den smukke og farvestrålende isfugl, som letter og hurtigt flyver tættere på skjulet og drejer væk.

Det er Peter Lund Madsen og hans kone Rinette, der sammen med os i Fugleværnsfonden tilbringer en hyggelig og rolig dag med at kigge på fugle og alle de små detaljer, som vi hver især får øje på i ellesumpen.

Fred og ro til hjernen

Spørger vi Peter Lund Madsen – som du måske også kender som HjerneMadsen – er det sundt for os mennesker at gå en tur i Vaserne eller andre steder i naturen:

”Som udgangspunkt er det altid en god ide at gå ud i naturen. Det giver motion. Det er godt for hjernen. Man slapper af. Der er meget lidt ikke-positivt at sige om det at gå ud i naturen,” siger han.

Så tag en kikkert med ud i naturen og ret din opmærksom imod for eksempel fugle, insekter eller pattedyr.

”Det er helt sikkert, at hvis du gør det, og hvis du gør det på jævnlig basis, vil du blive gladere, og det vil være sundt. Det vil give hjernen noget af det, den trænger til i vores tid: mulighed for at beskæftige sig med noget fuldt og helt i fred og ro.”

For når vi går rundt i naturen, får vi ikke en masse sansindtryk fra for eksempel internettet eller telefonen.

”Hjernen har noget stille, roligt og overskueligt at beskæftige sig med. Så det er mentalhygiejnisk en rigtig fornuftig syssel at gå ud i naturen og kigge på fugle.”

Støtter Fugleværnsfondens arbejde

Peter Lund Madsen har i 2022 været profil for Fugleværnsfonden, og på den måde har han støttet vores arbejde ved at give det synlighed.

”Jeg er stor fan af Fugleværnsfonden, fordi den opkøber smukke naturområder og giver danskere

og andre mulighed for at se på fugle, og det er jo en gave,” siger han.

”Generelt synes jeg, at det er en top idé. Noget af det bedste du kan gøre rent hjernemæssigt, det er at gå en tur – gerne i et af Fugleværnsfondens områder – og kigge på fugle og natur og tænke de tanker, der kommer frem.”

Hør meget mere om Peter Lund Madsens tanker om fugle og hjerner på Fugleværnsfondens facebook-side og i podcasten *Fugl af Glæde*, som du finder på de fleste podcasttjenester.

PETER LUND MADSEN OM DEN FORUNDERLIGE FUGLEHJERNE

”Fugle er langt mere i familie med dinosaurer og krybdyr, end de er med os. Det afspejler sig i, at fuglehjernen er bygget op på en ret anderledes måde end menneskehjernen. Der er ret store forskelle, og det fascinerende er, at man hos fuglene finder nogle af de klogeste hjerner overhovedet,” siger Peter Lund Madsen.

Kragefugle som raven, skovskaden og alliken kan hjernemæssigt nogle ting, som kun de klogeste pattedyr som aber og delfiner ellers kan.

”Kragefugle kan sætte sig ind i, hvad andre krager tænker, og de kan snyde andre krager. Det er en ekstremt avanceret hjerneegenskab”

”Der er også papegøjer og andre fugle, som hjernemæssigt kan de mest fantastiske ting,” siger han.

En anden ting, der er interessant ved fuglehjernen, er gåden om REM-søvn, som er den type søvn, hvor vi drømmer.

”Den form for søvn har udviklet sig helt uafhængigt af hinanden hos fugle og pattedyr, og det er en indgang til besvarelsen af spørgsmålet – som ingen har besvaret endnu – hvad skal vi med REM-søvn?”

FUGLEVÆRNSFONDENS PROFILER

I 2022 har vi fornøjelsen af at have Peter Lund Madsen som profil i Fugleværnfonden.

Peter Lund Madsen og tidligere års profiler har alle sagt ja til at støtte os ved kvit og frit at sætte fokus på vores arbejde og give det synlighed.

Vi er taknemmelige for den række af stærke kræfter, der har samlet sig om arbejdet med naturen og fuglelivet.

PETER LUND MADSEN

Peter Lund Madsen er både speciallæge i psykiatri, hjerneforsker, entertainer, forfatter og radiovært.

Måske kender du ham bedst fra hans naturvidenskabelige formidling om hjernen og for samarbejdet med sin bror Anders Lund Madsen.

I programmet Hjerne-kassen på P1 får han hver uge besøg af eksperter, som belyser naturvidenskabelige emner. Her har han haft besøg af naturvejleder i Fugleværnsfonden Allan Gudio Nielsen, der har fortalt om kragefugle og naturen.

Peter Lund Madsen er også kendt under navnet HjerneMadsen efter et program af samme navn på DR2.

ÅRETS PROFIL

Indvielse af Nyord Naturrum. Foto: Stine Bærentzen

UDSIGT TIL FLERE GODE FUGLE- OPLEVELSER

Det flotte Nyord Naturrum står færdigt, og i maj 2022 blev naturrummet indviet af borgmester i Vordingborg Kommune Mikael Smed (A). Da den røde snor var klippet over, kunne de mange gæster gå op i det nye fugletårn for at høre Fugleværnsfondens naturvejledere fortælle om naturen og fuglene i området.

Fra naturrummets fugletårn kan besøgende nyde naturen og se eng- og vadefugle som vibe, rødben, klyde og stor kobbersneppe, som alle yngler i naturreservatet. Det er også muligt at se mange andefuglearter, som tiltrækkes af det lave vand. Endvidere er strandengene kendt for sine mange besøgende rovfuglearter som vandrefalk, blå kærhøg og havørn.

Naturrummet består blandt andet af en ny plancheudstilling om fuglene i naturreservatet, et fugletårn og en renoveret rampe og udsigtsplatform til besøgende med handicap.

Det gamle fugletårn på Nyord Enge var udtjent, og takket være midler fra AP Møller Fonden, Friluftsrådet, Familiefonden og Aage V. Jensen Naturfond er det blevet muligt at opføre et helt nyt. Fugletårnet er opført af TTS Tømrerfirma og tegnet af arkitekt Tobias Jacobsen.

FUGLETÅRN PÅ NYORD VINDER FLOT PRIS

Det nye fugletårn på Nyord vandt Bygnings- og Landskabskultur Møns hovedpris 2022.

Prisen gik til fugletårnet, fordi det er et smukt, nyt sted til observation og nydelse af naturen, bygget af træ og i en venlig arkitektur, der passer fint til landskabet og Møn Biosfæreområdets idéindhold.

Det er arkitekt Tobias Jacobsen, der har tegnet tårnet. For Tobias Jacobsen er det vigtigt, at tårnet både lever op til en række funktionelle og æstetiske krav. Tårnet skal blandt andet passe godt ind i naturen og have en vis lethed og transparens.

Tobias Jacobsen har også tegnet andre fugletårne, heriblandt i Gulstav Mose, Ravnstrup Sø og Nivå Bugt Strandenge.

Det er arkitekt Tobias Jacobsen, som har tegnet tårnet. Foto: Stine Bærentzen

NINAS HUS ER REDDET MED ISTANDSÆTTELSE

Den ældre og charmerende hytte med navnet Ninas Hus i naturreservatet Saksfjed-Hyllekrog er blevet reddet med en gennemgribende reovering. Det blev markeret med en indvielse af Ninas Hus i august, hvor den frivillige arbejdsgruppe mødtes med Fugleværnsfondens sekretariat til en fantastisk dag.

Fra arbejdsgruppen er det især Rasmus Romme, der har lagt tid og energi i at sætte hytten i stand, og efter en enorm indsats fremstår hytten både indbydende og som ny fra yderst til inderst. Den frivillige arbejdsgruppe på Saksfjed-Hyllekrog kan nu se frem til at bruge hytten til møder i arbejdsgruppen og til arrangementer for f.eks. skoleklasser, DOF Ung og andre naturinteresse-rede i mange år endnu.

Tak til arbejdsgruppen for et flot arbejde – og tak til Karen Krieger Fonden, som har bevilget midler til istandsættelsen af Ninas Hus.

KORT NYT

FUGLEKUNST I FOKUS PÅ JOHANNES LARSEN MUSEET

Fugleværnsfonden har igen i 2022 fornøjelsen af at være en del af Udstillingen Fugl 2022 på Johannes Larsen Museet.

Vores egen formand Martin Iversen er en del af juryen, der har vurderet og valgt de værker, der er med i udstillingen. Juryen har valgt 69 kunstnere, der på udstillingen giver hver deres bud på, hvordan fuglekunst anno 2022 ser ud.

Under udstillingen har Johannes Larsen Museet arrangeret en række rundvisninger, udflugter og arrangementer med fuglen og kunsten i fokus. Nogle af dem har Fugleværnsfonden deltaget i. På en fantastisk udflugt til Tøndermarsken fandt imponerende mange stære vej hen over himlen, mens formanden for Fugleværnsfonden delte ud af sin viden om fugle. Sammen med Johannes Larsen Museet og projektet Better BirdLIFE har Fugleværnsfonden også arrangeret ture til blandt andet Tryggelev Nor og holdt foredrag om, hvordan vi med naturforvaltning kan skabe gode naturområder til fuglene. Udstillingen vises frem til 30. december 2022.

Hans-Henrik Wienberg: Vadefugle lander. Værket indgår i udstillingen Fugl 2022.

KORT NYT

INDVIELSE: NYT NATURRESERVAT SKAL VÆRE FRISTED FOR FUGLENE

Godt 100 gæster var med til at indvie Fugleværnsfondens nyeste naturreservat, som ligger i nordsjællandske Rusland. Med det nye naturreservat vil Fugleværnsfonden beskytte et stykke gammel skov og arbejde for at sikre levesteder til fuglearter, der er tilpasset denne naturtype. Her yngler blandt andet stor flagspætte, grå fluesnapper, træløber og korttået træløber.

Det var allerede i november 2019, at Fugleværnsfonden købte naturreservatet, men indvielsen blev udskudt til 2022 på grund af coronapandemien.

Naturreservatet udgør cirka 15 hektar af det i alt 260 hektar store naturområde i Nordsjælland, der har egnsnavnet Rusland.

Det var borgermester i Gribskov Kommune Bent Hansen (V), der indviede naturreservatet ved at klippe den røde snor over. Han roste de frivillige i Fugleværnsfonden for deres indsats med at sikre et godt levested for fuglene.

De engagerede frivillige passer godt på naturen i reservatet og skaber gode rammer for natur- og fugleoplevelser for de besøgende. De gør en stor indsats med at optælle fugle, sætte redekasser op og afholde gratis, guidede ture i naturreservatet.

Foto: Dorte Andersen

PODCASTEN FUGL AF GLÆDE ER GÅET I LUFTEN

Fugle er fantastiske, og der er aldrig kedeligt i fuglenes verden. Det er udgangspunktet for Fugleværnsfondens nye podcast Fugl af Glæde, som gik i luften i efteråret.

Det er glæden ved fuglekiggeriet og de uendelige mængder af spændende historier fra hele verden, som podcastens to værter, naturvejlederne Allan Gudio Nielsen og Jørn Dyhrberg Larsen, formidler bredt til alle, som interesserer sig for naturen og ikke mindst fuglene.

Hver episode tager udgangspunkt i et emne, hvor en inviteret gæst har en særlig ekspertise eller interesse. Som lytter kan du også blive opdateret på ny og spændende fugleviden fra ind- og udland, aktuelle ornitologiske begivenheder, dagens fugl og meget mere.

Podcasten kan findes på de fleste podcasttjenester. God fornøjelse!

Foto: Carsten Egevang

FÅ NYHEDER, FUGLEVIDEN OG GUIDES I DIN INDBAKKE

Kunne det være noget for dig at modtage Fugleværnsfondens nye nyhedsbrev?

I nyhedsbrevet giver vi nyheder, fugleviden, info om de næste fugleture og guides til dig, der vil gøre en forskel for Danmarks vilde fugle og høre mere om Fugleværnsfondens arbejde.

Tilmeld dig nyhedsbrevet på www.fuglevaernsfonden.dk

Foto: Gul vipstjert af Allan Gudio Nielsen

KORT NYT

VARMT VELKOMMEN TIL THOMAS FÆRGEMAN, SOM ER NY DIREKTØR

Den nye direktør i Fugleværnsfonden Thomas Færgeman glæder sig til samarbejdet om at skabe en mangfoldig natur og et rigere fugleliv.

Af Stine Bærentzen

Thomas Færgemans interesse for at passe godt på naturen kommer helt fra barnsben af. Da hans gudfar kom kørende op ad indkørslen i barndomshjemmet i Birkerød, blev det altid spændende. Gudfaren kørte i en Land Rover og var enormt god til at fortælle historier om sit arbejde med at frede naturen. Det ville den dengang unge Thomas også arbejde med.

Siden da har det grønne arbejde været den røde tråd i Thomas Færgemans karriere.

57-årige Thomas Færgeman har i dag mere end 30 års erfaring inden for natur, miljø og klima. Han kommer fra stillingen som forstander på Skovskolen under Københavns Universitet. Han er nok mest kendt for at være medstifter og den første direktør for den grønne tænketank CONCITO, og i en årrække har han været afdelingsleder/vicedirektør i Danmarks Naturfredningsforening (DN), herunder i en periode konstitueret direktør.

På tur rundt i naturreservaterne

Thomas Færgeman bruger de første dage som ny direktør på at tage ud i Fugleværnsfondens naturreservater. Sammen med fondens formand, naturforvaltere og naturvejledere lærer han reservaterne rigtig godt at kende og møder de frivillige i Fugleværnsfonden.

"Det er fantastisk at komme ud og se naturen i reservaterne, opleve den fremsynede naturforvaltning, vi

selv laver, og ikke mindst at møde de frivillige. Det gør mig ydmyg over for opgaven at mærke den dedikation, de frivillige har, og se, hvor meget tid og arbejde de egentlig lægger i at bygge ting derude og passe på naturen. De frivilliges engagement er noget af det, der gør fugleværnsfonden ualmindelig stærk", siger Færgeman i begyndelsen af november på en af de allerførste arbejdsdage som ny direktør.

En fond i den rigtige retning

Med friske indtryk og inspiration fra besøgene i naturreservaterne, har Thomas Færgeman fået en god fornemmelse af, hvem Fugleværnsfonden er.

"Fugleværnsfonden er helt enestående ved at have egne reservater, hvor hele formålet er at passe på naturen til gavn og glæde for fuglelivet og den biologiske mangfoldighed," siger Thomas Færgeman.

"Vi har 23 naturreservater, hvor naturen har fortrinsret. Vi er til stede derude og fortæller om vores natur. Vi forvalter naturreservaterne til maksimal gavn for fuglene og naturen. Og vi har frivillige, der gør et fantastisk arbejde for naturen. Det er kombinationen af de tre ting, der gør Fugleværnsfonden helt enestående," siger han og fortsætter:

"Jeg synes, at Fugleværnsfonden er i den rigtige retning, og derfor kommer jeg som ny direktør ikke til at lave noget revolutionerende. Men jeg vil arbejde for, at naturforvaltningen, naturformidlingen og det frivillige

Thomas Færgeman tiltrådte som direktør i Fugleværnsfonden den 1. november 2022. Foto: Peter Vadum

arbejde bliver ved med at være enestående. Jeg vil også styrke Fugleværnsfondens samarbejde med andre og sikre en sund, langsigtet økonomi."

Glæder sig

Thomas Færgeman kommer til at stå i spidsen for en fond, der øger biodiversiteten og skaber et rigere fugleliv. Og det arbejde, er der brug for: "Den biologiske mangfoldighed i Danmark er truet, fordi hovedparten af vores jord er landbrug, byer og veje. Det giver god mening, at vi i Danmark både har landbrug og skovbrug, fordi vi har så frugtbar jord – men det er sørme også vigtigt, at vi har plads til naturen. Vi er nødt til at tage områder ud og sige, at her skal naturen have førsteprioritet og de bedste muligheder for at udfolde sig," siger han.

Den nye direktør glæder sig til at arbejde sammen med frivillige, bestyrelsen, sekretariatet og alle samarbejdspartnere om at skabe mere og bedre natur.

VELKOMMEN TIL MARIE

I september blev Marie Lajgaard Ovesen ansat som studentermedhjælper i Fugleværnsfonden, hvor hun skal hjælpe til med kommunikationsopgaver og administrativt arbejde. Marie læser en kandidat i fransk sprog og kultur ved Københavns Universitet og har tidligere været praktikant på Forlaget Frydenlund.

TAK FOR MANGE ÅRS INDSATS

Fugleværnsfondens mangeårige opsynsmand i de sydlangelske reservater Tryggelev/Nørreballe Nor og Gulstav Mose har valgt at stoppe efter 10 år i tjenesten. Sekretariatet, bestyrelsen og ikke mindst fuglene på Sydlangeland siger mange tak for denne gang til Claus Dalskov, som dog fortsætter i frivilligt regi som en del af arbejdsgruppen.

EN FUNDRAISER TIL FUGLEVÆRNSFONDEN

Ane Scheel tiltrådte 1. marts i en nyoprettet stilling som fundraiser i Fugleværnsfonden. Ane har en baggrund inden for teologi og religionsvidenskab og har senest arbejdet som selvstændig rådgiver og projektleder i Kirkens Korshær. Ane skal udføre opgaver i forbindelse med fondsrelationer, fondstilsbud, private bidrag, sponsorater, arvesager mv. Hun skal også bidrage med PR og markedsføring af Fugleværnsfonden, og hun skal understøtte og koordinere aktiviteter og med Fugleværnsfondens frivillige. Ane elsker naturen og glæder sig til at arbejde for Danmarks vilde fugle og natur.

TUSIND TAK FOR HJÆL- PEN TIL ELLEN HANSEN

2022 blev desværre året, hvor Ellen Hansen valgte at stoppe som frivillig i Fugleværnsfonden. Ellen startede som frivillig i Fugleværnsfonden i 2006. Det var jubilæumsåret hvor DOF fyldte 100 år og Fugleværnsfonden 40 år. Det blev fejret med et stort arrangement i Tryggelev Nor med blandt andet deltagelse af Hans Kongelige Højhed Prins Joachim og forfatter, komponist og musiker Benny Andersen. Ellens første store opgave var at holde styr på tropperne den dag, og det gjorde hun så overbevisende, at der hurtigt fulgte en masse andre vigtige opgaver.

Ellen har blandt andet holdt styr på takkebrev, gavebrevdatabasen, indberetning af skat, ejendomsskatter og udsendelse af årsskriftet, og så har vi alle haft stor glæde af Ellens skarpe blik som korrekturlæser.

Ellen bliver savnet for hendes store engagement, stærke kompetencer og ikke mindst hendes imødekommende væsen.

Tusind tak for den store indsats.

NAVNE

NYT FRA FUGLEVÆRNS- FONDENS BESTYRELSE

Efter i alt 28 års engagement i fondens bestyrelse har vores to erfarne bestyrelsesmedlemmer, Henrik Nepper-Christensen og Ole Hove Jørgensen, valgt at trække sig tilbage. I årene 2008-2022 har de med 14 år hver især ydet en stor og meget værdifuld indsats. Med Henriks erfaring som tidligere departementschef og Oles som tidligere kommunaldirektør har fonden fået tilført mange og meget kvalificerede ideer og synspunkter – især i forretningsudvalget, hvor begge havde sæde. Herfra skal der lyde en stor og varm tak. Som nye bestyrelsesmedlemmer er Louise Holck og Iben Hove Sørensen indtrådt. Louise Holck er direktør for Institut for Menneskerettigheder og uddannet cand.jur. Derudover har hun en journalistisk tillægsuddannelse og en lederuddannelse i offentlig ledelse (MPA). Iben Hove Sørensen er uddannet biolog og ansat hos Danmarks Jægerforbund. Hun har tidligere været medarbejder i fonden og er desuden medlem af Videnskabeligt Udvalg i DOF.

Nye i fondens forretningsudvalg er advokat Peter Lambert og biolog Klaus Fries, mens Steen Riisgaard er ny næstformand.

ØKONOMISK BERETNING FOR 2021

Fondens erhvervsindkomst, som primært stammer fra indtægter i forbindelse med afgræsning af engarealer, udgjorde 1.347 t.kr. i 2021 (2020; 1.457 t.kr.). Afgræsningen er et vigtigt led i den naturpleje, der finder sted i mange af naturreservaterne, med henblik på at forbedre fuglenes vilkår, herunder især de truede og sårbare fugles levevilkår.

Bidrag fra fonde og legater udgjorde 2.327 t.kr. i 2021 (2020; 2.957 t.kr.).

Indtægten fra gaver er steget i forhold til året før og andrager 1.727 t.kr. i 2021 (2020; 1.230 t.kr.).

Indtægten fra arv i 2021 udgør 2.024 t.kr. (2020; 1.930 t.kr.). Fugleværnsfondens indtægter fra arv varierer fra år til år. Indtægten fra arv i 2021 var næsten på niveau med det budgetterede (2 mio. kr.).

Andre indtægter udgjorde 718 t.kr. i 2021 (2020; 583 t.kr.).

Årets indtægter i 2021 blev samlet set på 8.143 t.kr. (2020; 8.156 t.kr.).

I 2021 blev 7.605 t.kr. anvendt til naturreservaternes forvaltning og drift samt overvågning og formidling i henhold til fondens formål (2020; 6.784 t.kr.).

1.486 t.kr. blev anvendt til administrationsomkostninger (2020; 1.283 t.kr.)
Finansielle indtægter var i 2021 på 589 t.kr. (2020; 962 t.kr.).

Økonomisk set gav 2021 et underskud på 359 t.kr (2020; overskud 1.052 t.kr.).

Der er i 2021 ikke opkøbt naturreservater, men større arealer er inddraget til Fugleværnsfondens formål, specielt i Tryggelev Nor, hvor hele norets vandflade gennem et magelæg med Naturstyrelsen nu ejes af fonden. Tryggelev Norreservatet omfatter med udvidelsen på 41 ha nu 178 ha. Udvidelsen har kostet lidt til landinspektør og advokat.

Pr. 31. december 2021 udgjorde den samlede egenkapital 12,9 mio. kr. Heraf er grundfonden på 5,0 mio. kr., og en udligningsfond er på 6,0 mio. kr. Resten af egenkapitalen kan frit disponeres i henhold til fondens formål.

Egenkapitalen skal modsvare fondens langsigtede mål for naturreservaterne, sikre mulighed for relevante opkøb og samtidig være en buffer til imødegåelse af den usikkerhed, der er om indtægter og udgifter, når fondens aktiviteter er afhængige af gaver, arv og fondsmidler.

Fugleværnsfondens strategi og mål fremgår af fondens hjemmeside www.fugleværnsfonden.dk, hvor man også kan læse årsrapporten for 2021.

Fugleværnsfonden vil gerne takke alle frivillige for det store engagement i 2022. Vi takker også alle fonde, virksomheder, myndigheder og private, som har bidraget med støtte i det forløbne år. En særlig tak skal rettes til følgende donatorer:

Karen Krieger-Fonden, Aage V. Jensen Naturfond, Gubra ApS, Naturstyrelsen, Landbrugsstyrelsen, 15. juni Fonden, Friluftsrådet, QATO Fonden, Løvsbjerg Fonden, Velux Fonden, ANT-Fonden, Slots- og Kulturstyrelsen, Fabrikant Chas. Otzens Fond, Torben og Alice Frimodts Fond, Grosserer Schiellerup og Hustrus Fond, Gribskov Kommune, Martin Pedersens Mindelegat, BHJ-Fonden, Nordea Fonden, Otto Bruuns Fond, Fabrikant Mads Clausens Fond, Toosbuys Fond, Johanne Henriette og Hans Kristian Madsens Hjælpefond for Dyr af 31/12-1999, Ingeniør K.A. Rohde og Hustrus Legat, Dir. J.P. Lund og Hustru Vilhelmine Bugges Legat, Lemvig-Müller Fonden, Tømmerhandler Johannes Fogs Fond, Fanefjord Sparekasses Fond, Dyreværnsforeningen Svalens Fond, Nationalpark Vadehavet, Fredensborg Kommune, Lollandsfonden.

HVAD GÅR PENGENE TIL 2021

Figuren viser den procentvise fordeling af anvendte midler i 2021. Som det fremgår, er det fortsat Fugleværnsfondens overordnede mål, at brugen af fondens økonomiske ressourcer fordeles således, at udgifter til administration holdes på lavest mulige niveau.

KØB AF NATURRESERVATER OG ADVOKAT-OMKOSTNINGER MV. (1%)

FORMIDLING/FUNDRAISING (4%)

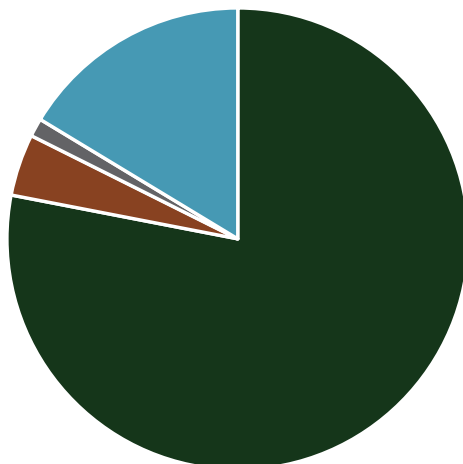
Guidede ture, formidlingsplancher, informationsmateriale, hjemmeside, indsamling

RESERVATPLEJE (78%)

Naturpleje projekter, overvågning, plejeplaner, konsulentbistand, ejendomsskatter, forsikring, publikumsfaciliteter, samarbejde med arbejdsgrupper, løn direkte relateret til reservater

ADMINISTRATION (17%)

Kørsel, husleje, revision/regnskabsbistand, løn, kontorartikler, telefon, internet mv.

MØD, LIKE, DEL OS PÅ
FACEBOOK.COM/FUGLEVAERNSFONDEN

FUGLEVÆRNSFONDENS BESTYRELSE:

Martin Iversen, formand, fhv. viceskoleinspektør
Steen Riisgaard, næstformand, mikrobiolog, cand.scient.
Peter Lambert, advokat
Klaus B. Fries, centerleder og cand.scient.
Martin Kviesgaard, bankdirektør
Peter Friis Møller, forstkandidat
Torben Bøgeskov, naturvejleder
Egon Østergaard, lærer
Nils-Erik Norsker, advokat, cand.jur.
Jonna Odgaard, journalist
Louise Hølc, cand.jur. direktør
Iben Hove Sørensen, cand.scient.

FUGLEVÆRNSFONDENS SEKRETARIAT:

Thomas Færgeman, direktør
Allan Gudio Nielsen, naturvejleder
Søren Ring, naturforvalter
Jørn Dyhrberg Larsen, naturforvalter og naturvejleder
Emilie Nicoline Schmidt, naturforvalter
Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Marie Lajgaard Ovesen, studentermedhjælper
Ane Scheel, fundraiser
Peter Vadum, frivillig
... samt de over 250 frivillige i fondens reservater

HVAD VIL DU GIVE VIDERE?

Med en testamentarisk gave til Fugleværnsfonden er du med til at sikre fremtiden for vores natur og vilde fugle. Arv udgør en vigtig del af vores samlede bidrag. Når vi modtager en testamentarisk gave, uanset størrelse, tager vi det som et udtryk for stor tillid og støtte til vores arbejde med at beskytte og udvikle rige naturområder. Pengene går til:

- opkøb af nye områder
- naturbeskyttelse af de områder, vi har
- naturgenopretning de steder på vores arealer, der trænger

Fugleværnsfonden ejer og forvalter i dag 23 naturområder i Danmark takket være generøs økonomisk hjælp.

VIL DU VIDE MERE? Bestil vores arvefolder på mail fvf@fuglevaernsfonden.dk eller tlf. 3328 3839. Du kan også læse mere på www.fuglevaernsfonden.dk/testamente

Fugleværnsfondens naturreservater

- 1 NIVÅ BUGT STRANDENGE, Nordsjælland (2008) 20 hektar strandeng
- 2 VASERNE, Nordsjælland (1999) 14 hektar sø, ellesump, skov og krat
- 3 GUNDSØMAGLE SØ, Nordsjælland (1984) 61 hektar sø, rørskov, skov og krat
- 4 RAVNSTRUP SØ, Sydsjælland (1983) 9 hektar sø, rørskov og mose
- 5 ÆGHOLM, nord for Møn (1969) 2 hektar kystfugleø
- 6 NYORD ENGE, v. Møn (1971, 1989, 1990, 1991, 2001) 205 hektar strandeng og strandrørsump
- 7 BARUP SØ, Nordfalster (1988) 27 hektar rørskov, sø og krat
- 8 SAKSFJED-HYLLEKROG, Sydlolland (1995) 217 hektar løvskov, strandeng, strandfælles og klit
- 9 NAKSKOV INDREFJORD, Vestlolland (1987) 10 hektar rørskov og sø
- 10 GULSTAV MOSE, Sydlangeland (1971, 1976) 7 hektar rigkær
- 11 TRYGGELEV NOR, Sydlangeland (1975, 1981, 1997, 2004) 178 hektar sø, rørskov, eng og krat
- 12 ROHOLM, Odense Fjord (1978) 0,5 hektar kystfugleø
- 13 BØJDEN NOR, Sydvestfyn (1980, 2011) 43 hektar strandeng og brakvandsvig
- 14 SØGÅRD MOSE, Sønderjylland (1986) 23 hektar hedemose
- 15 BREMSBØL SØ, Sønderjylland (2013) 19 hektar sø og enge
- 16 SØLSTED MOSE, Sønderjylland (1993, 1994, 1996, 2013) 103 hektar hedemose
- 17 STORMENGENE, Rømø (1991, 1994) 43 hektar strandeng
- 18 STUBBE SØ, Djursland (2002) 23 hektar eng, overdrev og skov
- 19 BØVLING KLIT, Vestjylland (1979, 1983) 7 hektar strandeng
- 20 AGERØ, Mors (1982, 2002) 27 hektar strandeng
- 21 RÅBJERG MOSE, Nordjylland (1991) 0,5 hektar hedemose
- 22 SVARTINGEDAL, Bornholm (2017) 28 hektar skov
- 23 RUSLAND, Nordsjælland (2019) 15 hektar skov

Fugleværnsfonden

